

Դեկտյուն

محللة جماعة القاهرة الخيرية الأرمنية العاملة

ՏԵՇԿԱՆՏՈՒ

ՀՐԱՄԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԳԱԼՈՒՅԻ Հ.Բ.Ը ՄՐՊՈՒՅԱՌՆ

مدیر المسؤول : أ. صاروخان - ١٥ شارع عماد الدين بالقاهرة - تليفون ٩١٩٦٣٦ - ص.ب. ٧١٧

ՀՀ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7-9

ՅՈՒԼԻ ՍԵՊԵՐ 1974



ՏԻԱՐ ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Հ.Բ.Ը. ՄԻՋԻԹԵԱՆ ՅԱԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ

## Հ. Բ. Ը. ՄԻՌԻԹԻՒՆ

### Ա. Զ. Դ

— Տեղեկատուն առ այժմ կը հրատարակուի պարբերաբար:

— Թղթակցութեանց, դրամական նուերներու, գիրքերու, թերթերու եւ հանդէսներու առարումները կատարել խմբագրութեանս հասցէին.

Խմբագրութիւն «ՏԵՂԵԿԱՑՈՒ»ի

15, Էմատ կը Տիե փողոց - Գանիք  
Հեռախոս 919636 - Նամակատուի 717

### ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

- |  |                    |
|--|--------------------|
| 1. — Զօն՝ Ալեք Մանուկեանի                                | ՍՈ.ՀՈ.Դ ԳՈԼԱՑՃԵՍՈՆ |
| 2. — Վեհափառին Կոնդակը Տիար Ալեք Մանուկեանին             |                    |
| 3. — Կատարեալ Մարդը                                      | Ա. ՍՈ.ՐՈՒԽԱՆ       |
| 4. — Ալեք Մանուկեան Մշակութային Հիմնադրամ                |                    |
| 5. — Ազգասէր Բարերարը                                    | Ժ. Լ.ԵՌԵՆՑ         |
| 6. — Ո՞վ է Ալեք Մանուկեան (Կենսագրութիւն)                |                    |
| 7. — Հաշուեյարդար  | Վ.Ա.ՀԱՆ ԹԵՔԵԵՍՈՆ   |
| 8. — Խօս՝ Տիար Հայկաչեն Ուզունեանի                       |                    |
| 9. — Փառահեղ Տօնակատարութիւններ Ամերիկայի մէջ            |                    |
| 10. — Յոբելինական Հանդիսութիւն Աղեքսանդրիոյ մէջ          |                    |
| 11. — Ամերիկայի 60րդ Տարեկան Համագումարը                 |                    |
| 12. — Տիկ. Արմենունի Ժամկոչեանի Անակնկալ Ցուցահանդէսը    |                    |
| 13. — Գահիրէի Հ.Մ.Ը.Մ.-Նուպարի Խումբը Միւս Պատճեփին Վրայ |                    |
| 14. — Մեր Շրջանաւարժները                                 |                    |
| 15. — Հայկ Ոհաննէսեան ոչ եւս է                           |                    |

ՀՅՈՒՅՆ

محله جمعيّة القاهرة الخيرية الأرمنية العاكمة

# ՏԵՐԱՎԱՏՈՒ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ԳԵՂԻՐԵԿԻ Հ.Բ.ԸՄԻՊԱԿԵՑՄ

مدير المنشىء : د. صاروخان - ١٥ شارع عماد الدين بالقاهرة - تلفون ٩١٩٦٣٦ - ص. ب: ٧١٧

Ճ. ՏԱՐԻ ՑԻՒ 7-9

ՅՈՒԼԻՍ - ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1974

Չ 0 6

## ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԻԵԱՆԻ

( ՆԱԽԱԳԱԶՈՒԹՅԱՆ ԳՈՎԱՄՄԵԱԿԻ ԱՊՐԻԼԻ )

Թաման տարիներ  
Բեղուն ու փայտուն,  
Կորովի կամբով,  
Ու բարի հսկուով,  
Դունն, տուիր աղջիս,  
Աևեն ինչ սիրով...  
Դուն,  
Մայր Հայրենիին  
Սիրով առջունն,  
Վառած յորսով,  
Մաշտոցի հուրով,  
Լուսաբաշխ ջանք  
Միշտ վեհ ձեռքներուդ,  
Յոյսի ու լոյսի  
Ճաճանչներ բաշխող,  
Անսպառ աղբիւր:  
Քու մեծ ու բարի  
Մանուկեան անունը,  
Ուսկեստ գրով

Պիտ' յանդակուի,  
Ամեն մի հայուն  
Մրցին մեջ սիրով:  
Ու բարին Ասուած  
Քեզ պիտ' պարգևեէ,  
Փառի արոն մը  
Իր դրախտին մեջ սուրբ:  
Առող ու երկար  
Քամաներ ապրիս,  
Որ բու հայրական,  
Խոր ինաստութեամբ  
Ու բազուկովդ ժիր  
Դուն, կամքուն պահես  
Հակայ Միութեան  
Անուան տակ յահէ,  
Ասդ անդ ցիրուցան  
Աշխարհի հողմին,  
Բեկորներն անզին,  
Համարեն ազդիս:

# ՎԵՐԱՓԱՌԻՆ ԿՈՆԴԱԿԸ

## ՏԻԱՐ ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻՆ

ՎԱԶԳԻՆ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՄԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՈՂՈՐՄՈՒԹԵԱՍԲԻ ԱՍՏՐԵՆՑ ԵՒ ԿԱՄՈՔՆ  
ԱԶԳԻՍ ԵՊԻԿՈՊՈՍԱՑ ԵՒ ԿՍԹՈՆԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԾԱՅՐԱԳՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐք  
ՀԱՄԱՁԳԱՅԻՆ ՆԱԽԱՄԵԾԱՐ ԱԹՈՌՈՅ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

### ՄՐՈՅ ԷԶՄԻԱՆԻ

ՎԻԵՐԱՓԱՅԼ ՏԻԱՐ ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻՆ ՆԱԽԱԳԱՀ Հ. Բ. Հ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ  
ԵՒ ՀԱՐԱՋԱՏ ՈՐԴԻՈՅՑ ՄԱՅՐ ԱԹՈՌՈ ՍՈՒՐԲ Է ԱՐԻԱՆԻ  
ՈԴՅՈՅՆ ՀԱՅՐԱԿԱՆ ԵՒ ՕՐՃՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅՐԱՊ Տ ԿԱՆ  
ՆԻՒ ԵՈՐՔ

Ակսուծոյ ողորմութեամբ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միուրիւմը շուտով պիտի բողոք իւր կեանիքի ու զործունեկութեամ եօրանատուն տարիները, նեղունէ առաւել նրանուած բարեխրական, կրտսկան ու մշակուրային իր առաջեղութեան մեր ազգային կեանին մեջ, մանաւանդ հայ սփիւրի տարածի վրայ:

Հ. Բ. Հ. Միուրիւն յատկապէս վեցչին բան տարիները կարենի և նկատել սկիեայ շրջանը անոր զործունեկութեան ծաւազին ու բափին, շրջանը Զեր իմաստուն ու զործաւար վեցին դեկապարութեան: Արդարեւ, երկու չունաւանեակներու Զեր Եերկայութեամբ ու աշխատանինի իրեւն նախազահ, Դուք նոր օրնենուրին ըւրիք ոչ միայն Զեր մեծ Միուրիւն, այլ սփիւրի համայն հայութեան վրայ, Զեր ազգային-հայակական բարձր գիտակութեամբ, Զեր բարյական պայծառ նկարագրով, Զեր նիւրական անհատուն նույրաքերունեարով:

Երախտագէս զգացումներով պարտիկ զընահատել նաև Զեր որդիսկան սերն ու պաշտամունքի համառող զուրգուրսմբը Մայր Առող Սուրբ Էջմիածնի նախակապէս որդենուրիւնը բերելու Զեզի եւ ազնուանողի Տիկին Մարի Մանուկեանին, եւ Զեր ամբողջ ընտանիքին, աղօքեղով որ Տէրը Զեզ բոլոր պահէ պահպան միշ բաշառող, միշ սրտապինդ, միշ շաւատես, միշ գօրացած Սուրբ Հոգւով:

Զեր անձնաւորութիւնն ու Զեր վատակը պատիւ կը թերեն Զեր տնմին եւ նաևայն մեր ազգին: Սփիւրահայոց պատմութեան հորիզոնին վրայ Զեր կատարած զործը պիտի մնայ ու պիտի զնանատուի որպէս մեր ժամանակներու զործունեկութիւնը, Մե՛մ Հայրապէտ Հայոց, կուզան Զեզ սղունելու յանուն Հայուանանայց Առանիկան Եկեղեցւոյ և Մայր Հայրենիքին ու Սուրբ Էջմիածնի Առ Հայրական օրնենուրիւնը բերելու Զեզի եւ ազնուանողի Տիկին Մարի Մանուկեանին, եւ Զեր ամբողջ ընտանիքին, աղօքեղով որ Տէրը Զեզ բոլոր պահէ պահպան միշ բաշառող, միշ սրտապինդ, միշ շաւատես, միշ գօրացած Սուրբ Հոգւով:

Աթանգի ով և մեր յոյս կամ խնդուրիւն կամ պակ պարծանաց մերոց երկ ով դուք ի Տէր... Զի դուք ի փառմեր եւ խնդուրիւնն ամեն: (Ա. Թեսադ. Բ. 19-20):

ԿԱԿԱԳՅԵ



# ԿԱՏԱՐԵԱԼ

## ՄԱՐԴՔ

Դրեց Ա. ՍԱՐՈՎԻՆԱՆ



Պր. Ալեք Մանուկեանի մուտքը, ասկէ քսան տարիներ առաջ՝ Հ.Բ.Ը.Միութեան Մեծ Ընտանիքն ներս, իրքեւ անոր նախագահը՝ նախագահ մը ուրիշ նախագահով, անուն մը ուրիշ անունով փոխարինելու ձեւական գործողութիւն մը չէր լոկ: Անոր տարողութիւնը կ'ընդգրկէր շատ աւելի լայն ու ընդգարձակ հորիզոններ:

Երբ այսօր, հիացումով լցուած՝ աչքի առջե կը քերենք այդ ժամանակաշրջանին Միութեան անսահման իրազորժումները, անոր առած բոլորովին նոր կերպարանքը և վաստիած անօրինակ վարկը՝ եւ բախտագիտական մեր զգացումները կ'արտայայտենք իրեն, ինձի կը թուի թէ չնորհակալութեան նոյնպիսի պարտք մը ուշնինք այն յատակատես և գիտակից մարդոց հանդէպ ես, որոնք երեան բերին և գործի լծեցին անդուգական այսպիսի մէկը:

Առանց երբեք ուրանալ փորձելու զինք նախորդողներուն գործերն ու թափած աշխատանքը, պէտք է լսել թէ Պր. Ալեք Մանուկեան զիտցաւ նոր շունչ ու ոգի ներշնչել մեր փառապանծ Միութեան:

Ի՞նչ բան կը բնորոշէ զինք յատկապէս բարեսիրական այս հաստատութեան գործունէութեան մէջ: Այն՝ թէ ան գիտցաւ բարեգործութեան տալ. իր իսկական իմաստը: Բարեգործութիւնը զանազան ողորմութենէ:



Վեհափառ Վազգէն Ա. Կարողիկոս եւ Նախագահ Ա. Մանուկեան (Հ.Բ.Ը.Մ.ի Ներկարարեան Կակագրամակ կառացուած Պ. Գեղարքի նոր վանատան բացման պահուն, 1971ին):

Պր. Ալեք Առնուկեան Գործի կատարեալ Մարդն է: Միւնոյն ժամանակ՝ Սրտի Մարդը: Ան վարեց Բարեգործական Հաստատութիւնը ճիշդ նոյն մտայնութեամբ՝ ինչպէս վարած ու գագաթնակէտին հասցուցած է իր սեփական Ճարտարագիտական Հաստատութիւնը: Գործին տեսակը չէ որ կարեռը է, այլ զայն վարելու եղանակը, մեթոդները: Ինք գիտցաւ ունենալ ճկունութիւնը, զործունէութեան ասպարէզին մէջ հաշտեցնել իր վարած զոյտ հաստատութիւնները, այն է՝ քայլ պահել ներքեայ գարու օրէ օր աճող ու բարդացող յեղաշրջումի խելահեղ լնթացքին հետո:

Շատ բան փոխուած է Հ. Բ. Ը. Մ.ի հիմնարկութենէն ի վեր: Միութեան բարեյիշատակ հիմնադիրները՝ 1906ին կը գրտնըւէին այլապէս հրատապ, անմիջական հարցի մը առջև: Ֆիզիքապէս փրկել հայութեան բնորները, նոյն շրջանի հայահալած քաղաքական անցուգարձերուն զոհերը: Ոչ ոք կրնայ ուրանալ թէ այդ ուղղութեամբ նախախնամական դեր մը կատարեց Միութիւնը, իր հիմնադրութենէն ետք տակաւին տասնեակ տարիներ ես: Մինչեւ իսկ 1947-48ի ներգաղթի առժամանակացումին դժնդակական օրերուն:

Այսօր, Միութիւնը առաւել քան երբեք կանգնած է հաստատուն հիմերու վըրայի: Բարեկարխութարար ստիգմութեան նոր

պայմաններուն մէջ, հիմնադիրներուն առջև գրուած նախնական նպատակը այլես գոյութիւն չունի: Բայց ատով մի՞թէ փակուած է հայութեան առջև գրուած կենսական հարցը: Փրկել հայութիւնը: Ո՛չ: Ան ստացած է միայն տարբեր ձեւ մը: Աւրիւնոտ ջարդի շրջանէն անցած ենք ճերմակ ջարդի շրջանը: Այն է՝ Փիզիքապէս փրկուած ՀԱՅԸ ՀԱՅ ՊԱՀԵԼՈՒ նոյնքան ճակատագրական և անյետաձգելի հարցը: Գոյատեւումը:

Ֆիզիքապէս փրկուած հայուն մտքին, հոգին և սրտին մէջ լեցնել հայութիւնը, իր բոլոր ստորոգելիներով, լեզու, ոգի, զգացում և ինքնադիտակցութիւն, որ ըստ իս շատ աւելի բարդ ու գծուարին հարց մըն է, քան սնունդ և հագուստ տալ անկարին ու մերկին:

Այս հարցը նոր չէ: Մեր նախորդներն ալ նկատի ունեցած են զայն և մեծ աշխատանք տարած այդ ուղղութեամբ:

Ինչ որ նոր է, այդ հարցը գիտակցօքէն և նորագոյն մեթոսներով կազմակերպելու և զայն հաստատուն հիմերու վըրայ գնելն է:

Ահա հոս է որ, գործի ու սրտի անզուգական մարդը երեան բերաւ իր ձեռն ներեցութիւնը, հատութիւնը և փորձառութիւնը: Միացնելով այս բոլորին իր նիւթական իշխանական բոլոր կարելիութիւնները:

Արդարեւ այսօր, սփիւռքի և մանաւանդ Ամերիկայի շատ մը քաղաքներու մէջ կարելի չէ վերցնել քար մը, որուն տակէն չելլէ անունը Պր. Ալեք Մանուկեանի, կապուած վարժարանի մը, եկեղեցիի մը, ծերանոցի, մարզական և մշակութային, բարեսիրական այլազան ձեռնարկներու հետ: Ան աւելի քան ուեէ մէկը, համոզուած է թէ մշակոյթը, կոթնած մեր գարաւոր հաւատքի կեդրոն էջմիածնայ հանդէպ սիրոյ, ակնածանքի և հաւատարմութեան, ինչպէս նաև վերաշխուող Հայաստանի հանդէպ անխախտ սիրոյ հետ, կը հանդիսանայ պատուար մը սփիւռքահայութեան սպառնացող ձուլումի ամենակուլ վտանգին դէմ:

Այս գիտակցութեամբ է որ ան իւրովս սանն նույիրուած է, հոգեպէս թէ նիւթապէս՝ հայութեան մեծագոյն կազմակերպութեան՝ Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան, արժանանալով աշխարհացրիւ հայութեան մեծամասնութեան սիրոյն, հիացումին ու պաշտամունքին: Այդ ամենէն ցայտուն ապացոյցը չէ՞ր, երբ ասկէ երեք տարի առաջ՝ Պր. Ալեք Մանուկեան գործէն քաշուելու համար յայտնած միտքը իսկ վրդովում և յուզում յառաջ բերաւ գիտակից հայութեան շրջանին մէջ, որը հազարաւոր նամակներով, հեռագիրներով և ցոյցերով խնդրեց իրմէ երբեք չհեռանալ իր պաշտօնէն: Ու ահա այսօր՝ անիկա կը գրաւէ Միութեան ցկեանս նախագահի աթոռը, արժանավայիկ կերպով:

Ուրիշ արժանիք մը ևս: Պր. Ալեք Մանուկեանի համեստութիւնը: Իր բոլոր բարոյական թէ նիւթական զոհողութիւնները, որոնց մեծ մասին ծանօթ իսկ չէ հանրութիւնը, ան կը կատարէ լուիկ մնջիկ առանց փողի ու թմրկահարութեան:

Ահա թէ ինչո՞ւ երբ յարգանքով կը նշենք իր բեղուն գործունէութեան քսանամեակը և իրեն կ'ուղղենք մեր սրտագին շնորհաւորութիւններուն հետ մեր անհուն երախտագիտութիւնը և տնկեղծ մաղթանքները իր արեշտառութեան և առողջութեան համար, կը խնդրեմ իր ներողամտութիւնը եթէ քանի մը թոյլ բառերով փորձեցինք վեր առնել իր բարեմասնութուններուն մէկ մասը միայն, նոյնիսկ իր համեստութիւնը վիրաւորելու գնով:

Ալ. ՍԱՐՈՒԽԱՆ,

Գանիք, 25.7.74



Եթէ միացեալ ուժերով առաջ տաշիմի հայապահպանութեան դործը ըսլիիւրի մէջ՝ ես մեծ հաւասֆ ունիմ որ պիտի յացողինի, եւ ափիւրի պիտի ապրի հայրենիին համար:

Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

**Հ. Բ. Ը Մ Ի Ո Ւ Թ Ե Ա Ն  
Ա Լ Ե Ք Մ Ա Ն Ո Ւ Կ Ե Ա Ն  
Մ Շ Ա Կ Ո Ւ Թ Ա Յ Ի Ն Հ Ի Մ Ն Ա Դ Ր Ա Մ Ը**

Համբութիւնը տեղեալ է թէ յանի մը տաւ  
րի տուազ ազգային Բարեկար Նախագահ Տիգր  
Ա. Մանուկեան Հ. Բ. Ը. Միութիւն մօս հաստա  
տց պատկառելի Հիմնադրամ մը՝ Հայ Մշա-  
կոյրի պահպանեան եւ գարգացւուն ատաւելու  
զիւաւոր նպատակին համար:

Ուրեմն կը ներկայացնենի սոյն Հիմնա-  
դրամ ի կանոնագրական առաջարութիւնները,  
որոնք են հնեւեալները—

ա.- Մատարել սփիւռքի մէջ Հայ Լեզուի,  
Հայ Գրականութեան, Հայ Արուեստներու,  
Հայ Ուգիի և ազգային ժառանգութեանց  
պահպանումին և զարգացման:

բ.- Օժանդակել հայերէն լեզուով գրա-  
կան, գեղարուեստական և պատմաբանա-  
սիրական արժէքաւոր երկերու և մենագ-  
րութեանց հրատարակութեան:

գ.- Օժանդակել տնտեսական անձուկ  
պայմաններու մէջ գտնուող կամ ֆիզիքա-  
կան անկարողութեան մատնուած հայ  
մտաւորականներու, կրթական մշակներու,  
արուեստագէտներու, ինչպէս նաև հայ ժո-  
ղովուրդին կարևոր ծառայութիւններ մա-  
տուցած օտար կարօտ դէմքերու:

դ.- Պարզեատրել պարբերական մրցա-  
նակներով արժանաւոր հայ գրողներ, ար-  
ևստագէտներ և տաղանդաւոր սկսնակներ՝  
արուեստի և գրականութեան մարզերուն  
մէջ:

ե.- Օժանդակել գերազանցօրէն ազգային  
աւանդութեանց պահպանումին և մշակոյ-  
թին զարգացման նուիրուած երիտասար-  
դական կազմակերպութեանց և շարժում-  
ներու:

զ.- Օժանդակել հայագիտական ուսմանց  
զարկ տուող հիմնարկներու և համալսա-  
րաններու:

**Ա Զ Գ Ա Ս Է Ր  
Բ Ա Ր Ե Ր Ա Ր Ը  
Ա Լ Ե Ք Մ Ա Ն Ո Ւ Կ Ե Ա Ն  
Դրեց Փ. Խնեման**

Հայ ժողովուրդի տարեգրութեան մէջ  
մէջ է եղած թիւը մէջ ազգային բարերար-  
ներուն, որովհետև բարեգործութիւնը ցե-  
ղային անարինութիւն մը ըլլալով՝ լաւապէս  
կը ցոլացնէ հայ ժողովուրդին ազնուական  
դիմագիծը:

Պէտք է նշել սակայն թէ՝ ամէն բա-  
րերար չէ արժանացած բացառիկ մէջ տիտ-  
ղոսին; եղած են անհույսներ՝ որ իրենց մահ-  
անակ վաղորդային, որպէս խոնի պարտը  
մը, ազգին բաղած են քանի մը մնացորդ-  
ներ, ջրներու համար մի քանի փշրանքներ,  
պարզաբն արժանաւոր համար յետ մա-  
հու աղջային բար բար աժամ տիտղոսին,  
դժբախտաբար այզպիսիները կարճատեն  
փառաբանութենի մը յետոյ, դատապար-  
տուած են մոռացուրեան զիրկը իյնալու:

Մէր ինքը պատմութեան ընթաց-  
քին ունեցած ենք հօյսկապ դեմքերու, նոզ  
չէ թէ թիջ թիւով. որոնց կատարած նա-  
խանամական դերը արժանի ըրած է զի-  
րենք անմաններու շարքին զարելու:

Անջուշտ թէ ամէնուն չէ տրուած տա-  
յի՞ն գերազանց հանույթը ունենալ, բայց սա  
որոշ է թէ օգուակուր ըլլալ իր նմաննե-  
րուն, Առողջապահանոյ գործ է ու մարդ-  
կային սրբազն պարտականութիւն մը:

Անեցած ենք ազգային նշմարիտ բա-  
րերարներ, որոնք իրենց կենգանութեան իսկ  
տայով առա ուաձեռնօրեն, կատարած են կո-  
րողական գործեր, ամբակուռ կոռուանի մը  
նման հաստատուն գետնի վրայ կառուցա-  
նելով իրենց բարեգործուրեան շենքը:

Այդ մէնքերէն մին է Տիգր Ալեք Մա-  
նուկեանի ազնուական դիմագիծը. Պիտի

ջուզենք մի առ մի բուել շարքը իր անհատնում բարեգործութեանց, այդ կենսական պարտականութիւնը լիովին կարուարած է արդեն հայ մամույթը, Բարեգործականի մեծարգոյ Նախագահին, գործունեութեան բըսանամեակին առջիւ:

Տիար Ալեք Մանուկեան շառ լաւ ըմբռոնած է մեր մեծանուն բանաստեղծին նետեսեալ գեղեցիկ ու իմաստալից տողերուն իմաստը. «Մահը մերն է մենք մահինը, մարդուս գործն է միջտ անմահ»:

Տիար Ալեք Մանուկեան ցարկ իր կատարած գործերով իր կենդանեւթեան խոկ արդարօրէն սուացած է անմահութեան իառապսակը... հայ երախտագէտ ժողովուրդը, զինքը բարձրացնելով անմահներու պատուանդանին վրայ, սիրած է զինքը զերմօրէն, իր սերն ու գուրգուրանքը շոայինով անհաջին կերպով... հայ՝ ժողովուրդը կ'ըսենք, որովհետև Տիար Մանուկեանին համար չկա՞ն, գոյուրիսն չունի՞ն կողմէր, նոտուածներ, արեւելահայ, արեւմուսհայ ենալին, այլ կա՛յ ու կը մնայ հայ ժողովուրդը, իր հայրենի իրականութեամբ, իր դպրանոր անցեալով ու փառանոր մշակոյրով, այս բոլոր սրբուրիւններուն հանդեպ երկիւդած սէր մը ունի Տիար Մանուկեան, եւ կուտայ անհաջին կերպով, կը բաշխէ շոայլօրէն, որպէսզի կանգուն մնան ազգային այդ սրբուրիւնները, եկեղեցի, դպրոց և մշակոյր, օրոնք կուսանն են հայ ժողովուրդի գոյատեսման պայքարին:

Առնենք միայն մեկ երեսը, մեծանուն բարերարին անկաշառ գործունեութեան, հրաշքի համազօր շարժում մըն է որ տէղի կ'ունենայ Ամերիկայի մեկ ծայրէն միսրը, երբ սունկի նման կը բուսնին շաբարօրեայ եւ ամենօրեայ կրրախան հաստատութիւնները, Տիար Մանուկեան երբե՛ր նժարին մէջ չի դներ, այդ վարժարաններու ինքնուրութիւնները, բանական է որ այդ յարկերուն տակ հայ մանուկը կը բորովէ իր մայրենի լեզուին այբուբենը, բայ է որ հայ պատճին ու երիտասարդ պարմանին, դուրս գալով տարիներու բմբածութենէն, մօտէն կը հետաքրքրուին մեր մեծասրանջով... հահայեցի դաստիարակութիւն զամբել հայ նորահաս սերունդին, այդ արդէն աստուածա-

հանոյ գործ մըն է որ մեծագոյն հոգեկան բանարարութիւնը կը պարզենէ մեծանուն բարերարին:

Բայց չի բաւեր միայն կառուցանել շենքեր, պէտք է զօրաւոր ըլլայ այդ հիմնարկներուն բարոյական հիմքը, եւ մեծանուն բարերարը իմաստութեամբ, ոչ միայն կը բանարարէ այդ հիմնարկներուն ներկայ հիմքաւան կազութիւնը, այլ կը միտի հաստատուն հիմերուն վըրայ դնել անոնց ապագան, եւ անա կ'երկարի գլխու պառուտ տուող մեծագումար ներփառուուրիւններու շարքը, ի նպաստ հայ դպրոցին, ի նպաստ հայ գրագետին, արևեստագետին, կարն խօսքով ի նպաստ հայ մշակոյրին:

Ըսի ու կը կրկնեմ, հայ ժողովուրդի տարեգործեան մէջ չէ թիւր ազգային բարերարներուն, բայց մեր զերմ մադրանքն է որ միջտ անպակառ ըլլան Ալեք Մանուկեանի նման ազնուական մեծ դէմքէր ու նշմարիտ ազգային բարերարներ որոնք իրենց զոհաբերող ոգիով կարենան մէկմէն հայ ժողովուրդի շատ մը կարիքները եւ բազմապիսի ցաները:

Հայ ժողովուրդը արդուր նպարտութեամբ կը տօնակատարէ իր հանճարեղ զանկին բանամատեայ զործունեութեան յուբելեանը, մէկը ի սրտէ կը մադրենք որ մեծանուն բարերար Ալեք Մանուկեանի հայուանքին անկատը պակուի յիսնամեայ յուբելեարի յաղթական դափնիով:

Ժ. Լիութնչ

Գահիրէ, 1974



Ն. Դ. Մակարիս Արեւպիսկոպոս Տիար Ալեք Մանուկեանի նետ (1971):

# ՈՎԿԵ ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

## (ԿԵՆՍԱԳՐՈՒԹԻՒՆ)

Պատահական երեսյթ չէ որ համագոգային նախախմական կազմակերպութեան մը՝ ինչպիսին է Հ.Բ.Բ.լիութիւնը՝ նախագահի յոյժ պատասխանատու աթոռը 1953էն ի վեր անընդմիջաբար կը գրաւէ հայ ժողովուրդի բարեգործ զաւակներուն ամենէն բարեսիրտը և բարեսիրտներուն ամենէն բարեգործը՝ Ալեք Մանուկեան։

Սփիւրքանայ տարեգորութեանց մէջ անոր անունը անկասկած պիտի անցնի իրարե 20րդ դարու ազգային մեծագոյն բարերարը, որովհետեւ անոր բարեգործութիւնը, իր բազմակողմանի և ազգապարփակ տարողութեամբ, կ'ընձիւզի անապակ հոգիէ մը և ազգային կարիքներուն վրայ տիւ ու դիշեր խոկացող միտքէ մը։

Ուրեմն, Ալեք Մանուկեանի մեծութեան յատկանիշները բազմաթիւ են, և

հետեւեալ համառօտ կենսագրականը և անոր մէջ յիշուած թուանշանները — որոնք հոգ չէ թէ արդէն իրենց տարտողութեամբ երախտազգաց յարգանքի կը հրաւիրեն համայն հայութիւնը — կ'արդարանան, կ'իմաստաւորաւին իրենց այժմու անպաճոյն ձեւին մէջ։

\* \* \*

Ալեք Մանուկեան ծնած է Քասապա, իզմիրի նահանգը, 1901 թուին, Թագուոր և Թագուհի բարեպաշտ և ազգաէր ընտանիքին մէջ։ Աւարտելէ ետք տեղույն ազգային երկրորդական վարժարանը, ըստ ընկալեալ սովորութեան, կը դառնայ գործակից և սատար իր հօր, որ կը զբաղէր առևտուրով։

Իր նախաձեռնութեան և իրագործումներ արձանագրելու իր ոգիին դիմաց

### ՀԱՇՈՒԵՑԱՐԴԱՐ

Հառուեյարդար. ի՞նչ մընաց, կեանէն ինծի ի՞նչ մընաց.  
Ինչ որ Տըլի ուրիշին, Տարօրինակ, ա'յն միայն.  
Խանդաղատանք մը ծածուկ, օրինութիւններ անիմաց,  
Երեմնի հատնումը սրտիս ու մերք արցունք մը անձայն...։

Ինչ որ գընաց ուրիշին՝ վերադարձաւ անուշցած  
Ու զօրացած՝ նոգիիս մէջ մընալու յաւիտեան.  
Ինչ որ Տարաւ Սէրն ինձմէ՝ չըկորսընցուց զայն Ասուած,  
Տըլաւ ինձ եւ ու քրաւ կեանքըս անուլ միւս բուրեան...։

Եւ այժմ, ո'վ Տէր, հակառակ իմ տանջանքիս, հակառակ  
Ինծի համար սա՛ չորցած երջանկութեան աղբիւրին,  
Հին գինիով յորդաբուխ ես կ'արբենա՛մ տակաւին...։

Ու չեմ ըսեր «Ի՞նչ մընաց...»։ Ի՞նչ կը մնայ նողին տակ  
Եղէգներէն դիւրաքեֆ, կաղնիներէն հաստաբուն.  
Արեւն ըմպած ըլլալու մըխիթարանքը անհուն։



Ազգին եւ մարդկութեամ բարօղութեամ նույրուած ժառայութիւնը՝ կեանիին միակ նպատակակետը եղած է եւ պիտի ոլլաց միջեւ վերց:

### Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

չափազանց սահմանափակ կը գտնէ իր ծընընդապայրին հորիզոնը և 1920ին, երբ տակաւին տեղահան չէր եղած շրջանի հայութիւնը՝ իզմիրի ահաւոր աղէտին հետեւանքով, նախախնամութիւնը իր քայլերը կ'առաջնորդէ ազատութեան և նախաձեռնութիւնան երկիրը՝ Միացեալ Նահանգներ։ Արեւելեան ափի զանազան քաղաքներուն մէջ, ան կ'ապրի երիտասարդ գաղթականի մը բոլոր հիասթափութիւնները և դառնութիւնները, որոնք չեն կրնար ընկճել հայու իր հպարտութիւնը։

Ալեք Մանուկեանի ազգային ծառայութիւնը չէ սկսած իր նիւթական բարեկեցութեամբ։ Այս վերջինը յաւելեալ սատար մը եղած է ոգիի նույրումին, զորինք ի բնէ կրած է իր մէջ։ Հազիւ ստքդրած Ամերիկա, տակաւին բանուոր երիտասարդ, ան խորապէս մտահոգուած է հայ լեզուին սպառնացող վատանքով, և իր սպառիչ առօրեայէն ետք, սիրայօժար յանձն առած է երեկոները այցելել հայ տուները, հայ լեզուն ուսուցանելու երիտասարդներուն ու չափահասներուն, հաւասարապէս։

Իրեւ ստեղծագործ ու որոնող միտք, աշխատունակ ու կատարեալին ձգտող անհանդարտ նկարագիր, ան 1924ին վերջապէս կը հաստատուի Տիթրոյթ, ուր կը յաջողի հիմնել ճարտարարուեստի իր սեփական տունը, որ հետքնետէ ճիւղաւորուելով այսօր կը բաղկանայ 22 արդիական ընկերութիւններէ, որոնք տարածուած են Ամերիկայի զանազան քաղաքներուն մէջ։

1931ին երջանիկ ամուսնութիւն մը կը կնքէ Օր. Մարի Թաթեանի հետ, որ կը բախտաւորութիւն մէկ աղջիկ և մէկ մանչ զաւակներով։ Լուիզ և Թիչըրտ, որոնք ըստացած են համալսարանական կրթութիւն և իրենց կարգին կազմած երջանիկ բոյներ։

Տիկ Մարի Մանուկեան ոչ միայն լրացուցիչը կը գառնայ իր ամուսնոյն ընտանեկան կեանքէն ներս, այլ նաև ազգային կեանքէն ներս, ուր ինք ևս նույրումի և գործունէութեան արգար բաժին մը կը վայելէ։



ՏԵՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Ալեք Մանուկեան 1930 թուականին կ'անդամագրուի Վարդանանց Ասպետներու Եղբայրակցութեան և Հ.Բ.Բ. Միութեան։ 1940ին կ'ընտրուի Աւագ Սպարապետ առաջինին, իսկ 1943էն սկսեալ անդամ կը դառնայ երկրորդին Կեդրոնական Վարչութեան, որուն նախագահութեան բարձր պաշտօնին կը կոչուի 1953ին։

Իր նախագահութեան շրջանին Հ.Բ.Բ. Միութեան ընդհանուր հարստութիւնը 8 միլիոն տոլարէն կը բարձրանայ 20 միլիոնի։

Առանց մի առ մի թուելու անցնող երեք տասնամետակներու ընթացքին Ալեք Մանուկեանի մէկ միլիոն տոլարի գումարը անցնող նույրատութիւնները — Հայց Եկեղեցոյ նույրատութեական Աթոռներուն, հայ եկեղեցիներուն, հայ մամուլին, հայ վարժարաններուն, անկար հայ մտաւրականներուն, մշակութային կեդ-

բոններու կառուցման, երիտասարդական շարժումներուն, Ամերիկայի մէջ քարձրագոյն ուսում ստացող հայ կղերականներուն, ինչպէս նաև իր մասնակցութիւնները բերած է ազգային զանազան հանգանակութիւններու:

Ալեք Մանուկեան անցնող քառասուն տարիներուն եղած է Տիֆրոյթի հայ համայնքին ամենէն կարկառուն առաջնորդը. իր անդուլ ճիգերուն, զեկավարութեան և գեղագիտական ճաշակին արգիւնքն է Տիֆրոյթի Ա. Յովհաննէս սոկեզմբէթ հայտկապ եկեղեցին, յարակից Մշակութային Կեդրոնվ, որոնք արժած են 2.5 միլիոն տոլար:

1968ին սփիւռքահայութիւնը ոգջունեց հաստատումը Հ.Բ.Լ.Միութեան մօտ «Ալեք Մանուկեան Մշակութային Հիմնադրամ»ին, մէկ միլիոն տոլարի սկզբական գումարով:

Մշակութային այս Հիմնադրամը կոչված է նպաստերու հայ կենաքի ամենէն սուբ բայց ցայտմ անտեսուած կարիքներուն, վաստակաւոր գրադներ ու կրթական մշակներ, խոստմնալի դրսովներ և արժանաւոր մտաւորականներ, լուրջ երկասիրութիւններ ու գրական մրցանքներ կը վայելին նպաստն ու հսկանաւորութիւնը այս Հիմնադրամին:

Է վարձատրութիւն իր ծառայութիւններուն, Ամենայց Հայոց Հայ տապար Վազգէն Ա. զինք պատուած է Ա Գրիգոր Լուսաւորչի Ա. կարգի շքանշանով. Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահն՝ Մայրիներու Ա. կարգի շքանշանով. և Ամեն. Էպիչէ Պատրիարք Տէրտէրեան Ա. Յակոբայ



Առողջ, իւսևդավառ, զիտակից երիտասարդութիւնն մի պատրաստած է Մայր Հայենիի մէջ եւ այդ կարծիքով, հայ ժողովուրդի մեծագոյն հարցութիւնն է, որովհետեւ ժողովուրդի մի ապագան կը պայմանաւորուի իր երիտասարդութեամբ, ժողովուրդ մի կը վերանորգուի իր երիտասարդութեամբ:

## Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Խաչով:

Ալեք Մանուկեան մեծապէս յարգուած ու սիրուած անձնաւորութիւնն մըն է նաև ամերիկեան շրջանակներու մէջ. իրք երախտագէտ քաղաքացի անոր նուիրատրնակութիւններու:



## ՑԻԱՐ ՌԻՉԱՐԴ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

(Աշխանասոր որդին Ցիար և Տիկին Ալեք Մանուկեանի)

ութիւնները անպակաս եղած են համալսարաններու, հիւանդանոցներու, մատենագրաններու և մարդասիրական այլ հաստատութիւններու և իսկ քանի մը տարիներ առաջ ան իր չքեղ ապարանքը նըւիրեց Տիֆրոյթ Քաղաքին; իրը եւ պաշտօնական բնակարան ծառայելու համար քաղաքակետին:

Ալեք Մանուկեան, ամբողջովին մոխիւններէն յարուցուող սփիւռքահայ կեանքի ինքնակերտ մեծութիւնն է, նոյնացած հայութեան իդերուն ու վերականգնումի ճիգերուն հետո իրմով մեր ժամանակներու զեկավարութիւն ու բարերարութիւն բառերը նոր իմաստ ու նոր քովանդակութիւն կը զգենուն:

«ԱՐԵՒ»

## ԽՕՍՔ՝ ՏԻԱՐ ՀԱՅԿԱՁԵՆ ՈՒԶՈՒՆԵԱՆԻ

ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԱԾ՝ ՇԱԲԱԹ, 6 ԱՊՐԻԼ 1974ԻՆ, ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ  
20-ԱՐԵԱԿԻՆ ԱՐԹԻԻ, ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ ԶԵՐՆԱՐԿԻ ԸՆԹԱՑՔԻՆ ԼԻԲՈՆԱՆԻ ՄԷՋ

Շատ սրտակից անդամներ Հայկական թարեզործական լնգհանուր Միութեան, և համակիր բարեկամներ:

Այսօր այս ուրախ մթնոլորտին մէջ կ'ուզենք ձեզ մասնակից դարձնել Միութեանը խանդավառող և անոր կենսունակութեան մղում տուող հանգրուանի մը վայելքին:

1974 տարին քսանամեակն է Միութեան ցկեանս նախագահ Պր. Ալեք Մանուկեանի Հ.Բ.Ը.Միութեան նախագահութեան ստանձնումին:

Քսան տարիներ Միութեանը բացառիկ բախտաւորութիւնը ունեցաւ որպէս զեկավար ունենալու մարդ մը, որ ոչ միայն Հ.Բ.Ը.Միութեան դիմագիծը կենդանի պահեց, ազգային այն լայնածաւալ տարսղութեամբ, որուն համար գոյութիւն առած էր իր մեծ հիմնադիրին՝ Պօլամ Նութար Փաշային կողմէ, այլև Միութեան տուաւաւելի թոփչք, աւելի ընդարձակ կարելիութիւններ, ազգային աւելի մեծ փառասիրութիւններ, զայն վերածելու համար սփիւռքահայ կեանքի վերազարթնումին ու պահպանման հիմնական առանցքներէն մէկուն:

Պր. Ալեք Մանուկեան երբեք չեղաւ հովանաւորող նախագահ մը, այլ ան քսան տարիներ շարունակ քայեց մեր ժողովուրդին հետ, անոր բոլոր պահանջքներուն, հարցերուն ու դժուարութեանց ընդմէջն, լուծում փնտուելով անոնց և լայն չափով գոհացնելով պահանջքները ու հարթեսով դժուարութիւնները:

Ան չգոհացաւ միայն իր նիւթական լայն միջոցները Հ.Բ.Ը.Մ.իութեան միջոցաւ տրամադրելու մեր ժողովուրդի բազմաթիւ կարգներուն, այլև գաղութէ գաղութ, զեկավարի մը ամբողջական պատասխանառութեան սրտակցութեամբ ծանօթացաւ հայ կեանքը յուզող ու խանդավառող բոլոր երեւոյթներուն։ Հայրենիքի իրականութեան մէջ ան ճանչցաւ ըսփիւռքահայ կեանքի պահպանման կարելիութեան հի թական ազդակը, էջմիածնի պատմական խարիսխներուն վրայ հաստատեց իր ազգային հաւատքը և այս տուեալներով ան այցելեց Մայր Հայրենիք և Ա. Էջմիածնին, ուր ընդունուեցաւ իր տրժանիքներուն ամբողջական գնահատումովը։

Սփիւռքի ամբողջ տարածքին, հայ դպրոցը, հայ մշակոյթը, հայ երիտասարդութիւնը իր հիմնական հետաքրքրութեան, և զոհաբերութեանց առարկան դարձոււ Այս շքեղ պալատը՝ մեր հպարտութեան առարկայ, իր նույրաբերումով միայն կարելի դարձաւ իրականացնել։ Եւ մտածել որ այսօր, զրեթէ իւրաքանչիւր գաղութի մէջ, կայ գպրոց մը, կամ երիտասարդական կեդրոն մը իր նիւթական լայն օժանդակութիւններով միայն իրականացած։ Հայ մշակոյթը ամէն տեղ կ'արժանանայ իր գուրգուրանքին։

Պր. Ա. Մանուկեան ոչ միայն հանգիսացաւ զեկավարը, ոչ միայն լայն միջոցներ տրամադրեց մեր ժողովուրդին, այլև գիտցաւ իր հեղինակութեամբ հայ կեանքին վերադարձնել ու հայ կեանքով



Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահ Ն. Վ. Սոլեյման Ժանմածիէի նետ, խօսակցութեան պահուն (1971)

Հ.Բ.Ը.ՄԻՈՒԹԻՒՆ . ԱՄԵՐԻԿԱ

# Փառահեղ Տօնակատարութիւն

## Տիար Ալեք Մանուկեանի

### Նախագահութեան Քսանամեակին

**Տիթրոյթի թէ Ամերիկայի հայութեան համար յլշատակելի օրեր հանդիսացան Յունիսի վերջին շաբաթավերջի օրերը՝ Արդարեւ հարիւրաւոր պատգամաւորներ և հանդիսականներ փութացած էին Սառնթեֆիլտի նորակառոյց Շայավասի պանդոկը, ներկայ գտնուելու Հ.Բ.Ը.Միութեան Ամերիկայի շրջանակի 60րդ Պատգամաւորական ժողովին, որ կ'աւարտէր աննախընթաց տօնակատարութեամբ մը՝ նույիրուած Միութեան ցկեանս նախագահ Տիար Ալեք Մանուկեանի պաշտօնավարութեան 20ամեակին:**

Օրեր առաջ արդէն սպառած էին ճաշկերոյթի տոմսերը և հարիւրաւոր մարդիկ, որոնք կը փափաքէին անպայման ներկայ գանուել յարգանքի և հիացումի այս արտայայտութեան, զրկուեցան մուտքի տոմսերէն, որովհետեւ չուրջ 900 հոգինց

խանդավառել բազմաթիւ ուրիշ տնտեսապէս զօրացած հայ ուժեր, որպէսզի մեր ժողովաւրդին տրուած բարիքները բազմանան:

Հ.Բ.Ը.Միութեան նախագահութեան իր քսան տարիներու ընթացքին, Միութեան հարստութիւնը բազմապատկուեցաւ Միութեան յատկացումները մեր ժողովաւրդի դպրոցական, մշակութային ու երիտասարդական ձեռնարկները լայնօրէն ընդառակուեցան, Ալեք և Մարի Մանուկեան Նիմնադրամը գոյութիւն առաւ որուն գրամագլուխը այսօր մօտ երկուքուկէս միւլոն տուլար է:

Պր. Մանուկեան վերջին տարիներուն մեր ժողովաւրդի զանազան կարիքներուն նույիրաբերած է աւելի քան եօթը միլիոն տոլար:

սրահը արդէն կանուխէն գրաւուած էր:

Յայտագրին բացումը կատարեց Համագումարի ատենապետ՝ Պր. Մարթին Արգարեանը, որուն ձեռնհաս առաջնորդութեամբ, ամբազդ ամիսներ աշխատած էր բազմամարդ յանձնախումբը, ամէն մանրամասնութիւն իր կատարելութեան հասցընելով:

Ապա Պր. Արգարեան ներկայացուց օրուան հանդիսավարը՝ Տոքթ. Կրեկըրի Ադամեան, Պոսթընի Պինթլի Քոլէճի նախագահի, որ այնքան սիրուած ու յարգուած է ամերիկանց զաղութիւն կողմէ:

Օրուան առաջին խօսք առնողն էր Բարեգործականի՝ Ամերիկայի շրջանակի նախագահը՝ Տիար Եգուարդ Մարտիկեան, որ իր խօսունկ հիացումը յայտնեց Տիար Մանուկեանի իմաստուն առաջնորդութեան նկատմամբ Նոյնպէս նշեց թէ Պր. Մա-

մանաւասիկ ուրեմն մարդը, որ կ'ամբազդացնէ իր մէջ ազգային ղեկավարն ու տնտեսական յաղթանակով զօրացած միջադգային հսկան, մեծ ու բացառիկ նույիրաբերողը, որուն Հ.Բ.Ը.Միութեան երախտապարտ անդամները, նախագահութեան քսանամեակը այս տարի կը տօնին ամէն կողմէ: Մեր մաղթանքնէ, որ ան տակաւին շատ ապրի, իր ազգանուեր գործերուն մէջ զինք ամբազդապէս ըմբռնող ու քաջալերող իր ազնիւ արինուց Տիկ. Մարի Մանուկեանի հետ որպէսզի Հ.Բ.Ը.Միութիւնը, Ալեք եւ Մարի Մանուկեան Նիմնադրամը աւելի եւս բարգաւաճին և իր ղեկավարութեամբ Բարեգործականը աւելի եւս զօրանայ, աւելի մեծ կարելիութիւններ ի սպաս զնելու համար մեր ժողովուրդի պահանջներուն:

նուկեան սւնի նաև նոյնքան արժանաւոր զաւակ՝ մը, յանձին իր Մասքօ Հնկերութեան երլտասարդ նախագահ Պր. Խիչըրտ Մանուկեանի, որ իր հօր 20ամեակին առիթով 250.000 տոլարի նուիրատութիւն մը ըրած էր Բարեգործականին։ Ապա Պր. Մարտիկեան, հրաւիրեց Պր. Խիչըրտ Մանուկեանը, ստանալու Բարեգործականի կերպ։ Վարչական ժաղովի կողմէ ընծայւած Բարերար Անդամի վկայականը։

Յորեկեարը պատուելու համար հանդիսութեան կը մասնակցէր նաև Միջնիկընի կառավարիչ Պր. Ռելեմը Միջնիքըն, որ ջերմօրէն գնահատեց հայ համայնքին կատարած շինարար գերը Միջնիկընի մէջ, ապա իր հիացումը յայտնեց Տիտր Մանուկեանի բերած ճարտարարութեական նրապատին և բազմաթիւ բարերարութեանց։

Նոյնպէս խօսք տուաւ Սառութիւն քաղաքի Բազաքապետական Խորհուրդի ներկայացուցիչը, որ բաւա թէ չնորմիւ Տիտր Մանուկեանի անխօնջ ճիգելուն և զոհաբերութեանց քաղաքը օժառւեցա պատմարժէք տաճարով մը։ Ապա ան կարգաց քաղաքապետարանին մէկ հրավարակը, որ հանդիսաւթեան ու ը՝ Յանիս 29թ կը հռչակէ «Ալեք Մանուկեանի Օր» Սառութիւն քաղաքին մէջ։

Օրուան խօսպներէն մէկն էր նաև Աւէյն Աթէյթ Համալսարանի նոխազահը՝ չոքթ ձարձ կըլըն, որ ուրախութեամբ յայտարարեց, թէ սոյն համալսարանի արշորէն խարհուրդը, գնահատելով Տիտր Մանուկեանի բարերարութիւնները ամերիկան կրթական հաստատութեանց, պրոշած է իր գեղեցիկ շէնքերէն մէկը, (վերապահած օտար լիգուներու և գրականութեանց ուսուցման) ձօնել յորելիարին անուան և զայն կոչել «Ալեք Մանուկեան շէնքու Անոր շինութիւնը արժած է մօտ վեց ու կէս միլիոն առլար, որը կը հաշուէ 60 հազար ուսանող և ամերոզ ամերիկայի զլիմաւոր համալսարաններէն մէկն է։

Գիդարուեստական յայտագրին համար Քաղիփորնիայէն հրաւիրուած էր, ամերիկեան բնեմելու և թէնքիմիլընի սիլուած երգիչ Արթըր Թուխոյէան, որ դաշնամուրի ընկերական յակարակութեամբ Օր. Միքայէլեանի,



Բարեգործական համազգային այն միակ բարեսխրական եւ կրամշակութային կազմակերպութիւնն է որ պիտի կրնայ ինչպէս անցեալին նաև ապագային առաւելագոյն շախով սատարել հայ ժողովուրդի կարիքներուն բարձումիլն։

## Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

կատարեց օվերայի, միւլէքը ներու և հայկական երգերու զեղեցիկ շարք մը, արժանանալով ներկաներուն զնահատանքին։

Օրուան զլիմաւոր բանախօսն էր Կ'արոսի արտակարգ լիսզօր Պր. Նիքոս Տիմիթրու։ Ան ըստ թէ Կիպրոսի կառավարութիւնն ու ժողովուրդը միշտ կարեկցութեամբ ընդունած են 1915 թիքական ջարդերէն ազատած հայ բեկորները և ներկայիտ ալ թիկունք կը կանգնին հայ ժողովուրդի արդար գատին։ Ան իր հիացումը արտայացուեց նաև օրուան յորելեարին։

Այս հանգիստութեան կապակցութեամբ իր սրբուառ Կոնգակը զրկած էր նաև Աւանձնայն Հայոց Կաթողիկոսը՝ Վակուէն Ա., իր ջերմ համակրանքն ու օրհնութիւնը փոխանցելով իր այնքան ներշնչող ու հոգեխոռով զգացումներուն մէջ։ Տիտր Ալեք Մանուկեանի անձին մէջ տեսնելով Մայր Աթոռի ազնուական Բարերար մը։ Այս Կոնգակի ներկայացման առիթով խօսք առաւ Ամերիկահայոց Առաջնորդ Գերշ. Թորգոմ Արք. Մանուկեան։

Տիկ. Վարսենիկ Արգարեան բնեմ ելաւքանի մը խօսք բաելու և յանձնելու երկու արժէքաւոր նուէրներ Տէր և Տիկ. Մանուկեաններուն։ Ան յայանեց թէ Մանուկեան ամոլը կը մտածէ հայկական թանգարան մը հիմնել ի մի հաւաքելով հայկական թանկարժէք իրեք ու ձեռագիրներ։ այդ մտածումէն առաջնորդուելով յանձնախումբը յարմար նկատած էր Քէօթահայի թանկարժէք յախճապակիէ քար մը և ծաղկաման մը նուիրելու երկուքին, վըստահ ըլլալով որ այդ արժէքաւոր հնու-



Պողոս Զ. Պատրիարքակի նուեր մը կը յանձնէ  
Տիար Ալեք Մանուկեանին (1970):

\*\*\*\*\*

թիւնները սկիզբը պիտի կազմէին անոնց  
ապագայ հաւաքածոյին:

Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարք Ամենապատիւ, Տ. Եղիշէ Ալք. Տէրտէրեան տը-  
պաւորիչ պատգամ մը տոււաւ՝ բանաս-  
տեղծական շքեղ խօսքի կայծերով լիւ։ Ան-  
իր խոր յարգանքն ու երախտագիտութիւ-  
նը յայտնեց Տիար Մանուկեանին՝ ամրող  
հայ ժողովուրդին և յատկապէս Երուսա-  
ղէմի Պատրիարքութեան կողմէ, որուն  
ժառանգաւորաց Վարժարանը կը կառուց-  
ւի Յարերարին ծախսով։ և պիտի կոչուի  
«Ալք և Մարի Մանուկեան ժառանգաւո-  
րաց Լարժարան»։ Ապա Պատրիարք Հայոց  
շրջանակուած հայկական զորք մը նուիրեց  
Տիար Մանուկեանին, զորքը կը ներկայա-  
ցընէր Մայր Հայրենիքի նկարը և հիւս-  
ւած էր Յոթելեարի ծնած տարին՝ 1901ին։

Այս տօնակատարութեան փայլը կ'ա-  
ւելցնէին նաև ականաւոր անձերէ ու մար-  
միններէ ստացուած բազմաթիւ նամակներ  
ու հեռագիրներ, առաջին նախակը կուգար  
նախագահ Նիքոլայն, որ կը յայտնէր թէ  
ինք մօտէն ծանօթ էր Մեծ Քաղաքացին  
կատարած քարեւիրական զործերուն և ըն-  
կերային ծառայութեանց։ Յատուկ գիր մը  
դրկած էր նաև Տիթրոյթի Քաղաքապէտ  
Պոլմըն Եանկը, շեշտուով Տիթրոյթի  
Քաղաքապէտին նուիրուած անոր պաշտօ-  
նական բնակարանը։ Կարդացուեցան նաև  
Միշիկընի ծերակուտական Պր. Կրիֆինէն-  
և Սփիւռքահայութեան հետ Մշակութային

## Հ. Բ. Ը ՄԻՈՒԹԵԱՆ Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿ, ԹԻՒ 2 ՍՓԻՒՐՈՒԹԻ ՀԱՄԱՐ, 1974-75.

### Ա. ՍԵՌԵԲՐԻ ԵՆ...

1. Պատմուածքի կամ նորավէպերու  
հաւաքածոյ մը, կամ վէպ մը՝ 200 էջ և  
աւելի.

2. Բանաստեղծութեան հաւաքածոյ  
մը՝ 100 էջ և աւելի.

3. Թատերախաղ մը՝ 20-25 էջ և աւ-  
ելի, կամ թատերախաղերու հաւաքածոյ  
մը.

### Բ. ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ԵՆ...

1. Լեզուն է հայերէնը.

2. Փափաքելի է որ երկերուն նիւթը  
կապ սւնկնայ մեր մշակոյթին հետ։

3. Մրցումին մասնակցող գործերը  
պարտին ըլլալ անտիպ: Կ'ընդունուին նաև  
երկեր, որոնցմէ մասեր լոյս տեսած՝ բայց  
որոնք տպաւած հաւարով, մը հանրութեան  
ներկայացուած չեն.

Կապի Կոմիտէի նախագահ Պր. Վարդգես  
Համազապեանէն:

Ցայտագրի վերջաւորութեան խօսե-  
լու հրաւիրուեցաւ Նախագահ Տիար Մա-  
նուկեան որ յատկապէս յուղուած էր յար-  
գանքի, և հիացումի արտայայտութիւննե-  
րէն։ Ան իր շնորհակալութիւնը՝ յայտնեց  
հանգիսութեան կազմակերպիչներուն ու  
խօսողներուն, անդրադարձաւ Յարեգոր-  
ծականի գերին և վատահեցուց թէ պիտի  
շարունակէլ իր աշխատանքը միենոյն  
թափով։ «Ու երէ կեանքս որոշ ջափով  
բայց բացահած է մեր ժողովուրդին կեան-  
քը, ևս պիտի ուզէի կեանքիս մեացեալ  
մաս ոչ սիրով նուիրաբերել մեր ազնիւ  
են անման ժողովուրդին», ըստ ան։

Բոյոյ ներկաներներն ալ վեհացնող  
զգացումներով բաժնուեցան հանդիսարա-  
հէն։

ԹՂ. ԹԱԿԻՒՑ

Տիթրոյթ, Միշիկըն

Հ.Բ.Ը. ՄԻՈՒԹԻՒՆ—ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՆ

## ՅՈԲԵԼԻՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ԶՈՆՈՒԱԾ Հ.Բ.Ը.Մ.Ի ՑԿԵԱՆՍ ՆԱԽԱԳԱՀ ՏԻԱՐ ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ  
ՆԱԽԱԳԱՀ ՀԻՄԱՆ 20-ԱՐԵԱԿԻՆ ԵՒ Ի ՊԱՏԻՒ ՄԻՈՒԹԵԼՈՅ ՎԵՐԵՐԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒՆ

Աղեքսանդրիոյ Հ.Բ.Ը.Մ.Ի Նորընտիր Վարչութիւնը մեծ խանդավառութեամբ տօնախմբեց վերոյիշեալ զոյգ հանդիսութիւնները կիրակի, Զ Յունիս 1974ին ժամը 8ին, Միութեան հաւաքավայրի օդասուն և կանաչազարդ պարտէզին մէջ: Այս հանդիսութիւնը կը վայելէր բարձր հովանաւորութիւնը Գերշ. Տ. Զաւէն Ս. Եպս. Զինչինեանի և նախագահութիւնը եգիպտոսի կեդր. Յանձնաժողովի երկարամեայ ատենապետ Տէր և Տիկին Յովհաննէս Քէհեաեանի: Ներկայ էին նաև Միութեանս պատուակալ նախագահ Տիար Վահան Ալեքսանեան, Աղեքսանդրիոյ Ազ-

գային Երեսփոխաններ, քոյ Միութեանց յարգելի ներկայացուցիչներ և մեծ թիւով անդամներ ու համակիրներ:

Միութեան ատենապպիր հանդիսավար Տոքթ. Կարապետ Անսուրեան, բացուած յայտարարելէ ետք հանդիսութիւնը, բեմ հրաւիրեց օրուայ յարգարժան նախագահը բացման իր խօսքը ընելու: Ան դրուատեց Միութեան արժանաւոր նախագահ Ալեք Մանուկեանի 20ամեայ քեղուն, բոլորանը լուէր և ազգօգուտ գործունէութիւնները, մաղթեց անոր երկար կեանք և նորանոր յաջողութիւններ, իր ազգաշէն ծրագիրներուն յօգուտ և ի փառս հայ ազգին: Իր յարգանքի խօսքը ուղղեց նաև Միութեանս վաստակաւոր վեթերան անդամներուն, շընորհաւորեց անոնց Ցիննամեայ, Քառասնամեայ և Քսանամեայ պաշտամական քաջալերական անդամակցութիւնը և մաղթեց երկար կեանք ու երջանիկ օրեր:

Միութեան անդուգուկան նշանաբանը կրող մնծագիր լամբականիչի առջև մեծ ապրումով արտասանեց Մկրտիչ Պէշիկթաշլեանի «Եղբայր Ենք մենքը» Օր. Ռիթա Ալունկանեան:

Ապա օրուան հանդիսավարը հրաւիրեց Միութեան Ատենապետ Տիար Բենիամին Մամուրեանը որ ամփոփ կերպով ներկայացնելէ ետք, Միութեան հիմնադրութենէն սկսեալ ունեցած գործունէութեանց յաջորդական հանդրուանները, արտայայտընեցաւ անոր ներկայի ընդգրկած երիտասարդական շարժումներու ի նպաստ ծրագիրներու մասին, մարզական թէ մըշակութային, ինչպիսին են անցնող քսանամեակի ընթացքին Փահիրէի թէ Աղեքսանդրիոյ Հ.Բ.Ը.Մ.-Նուպար մարզական միութիւնները:

Իր կարգին, յարգելի Տիար Ատենապետը արեշատութիւն մաղթեց Մեծ Հայուն ինպէս նաև յաջողութիւն՝ անոր ազ-

4.- Զեռագիրները պարտին ըլլալ մեքնագրուած, ընթեռնելի և երկու օրինակ: Անոնք պէտք է մեր Գրասեհնեակը հասած ըլլան ամենէն ուշը՝ մինչև 31 Մայիս 1975, ապահովագրեալ.

5.- Մրցանակ պիտի ստանան առաջնութիւն շահողները միայն, և միայն անոնց անունները պիտի ծանուցուին.

6.- Զեռագիրները չեն վերադարձընիր՝ եթէ մասնաւոր խնդրանք չներկայացուի հեղինակներուն կողմէ. ետ դրկուելու պարագային իսկ՝ Վարչութիւնս ինքզինք պատասխանատու կը նկատէ անոնց նամակատուն յանձնումին միայն, եւ ո'չ թէ տեղ հասնելուն.

7.- Պարգևներուն բնոյթն ու քանակը, Գատական կազմին Անդամներուն անունները և այլ մանրամասնութիւններ պիտի ծանուցուին յետագային:

Առաքումները կատարել նետենեալ հասցեին: —

AGBU ALEX MANOUGIAN

LITERARY PRIZE

22001 Northwestern Hwy.

Southfield, Michigan 48075, U S A

գոգուտ բոլոր ծրագիրներուն, իր խօսքը ուղղելով Միութեան ներկայ վեթերաններուն, ան չերմ բառերով շնորհաւորեց զանոնք և անոնց ու իրենց նմաններու գիտակից և յարատե անդամակցութեան ու քաջալերութեան վերապրեց Միութեան 68 տարիներու գոյատեռմը և բարոգաւաճումը:

Արտասանութեամբ ելոյթ ունեցաւ նաև Ազեքսանդրահայութեան ծանօթ ասմունքող Պր. Պարզի Նազարէթեանը, Գէորգի Էմինի «Տիուր Քէֆ» տպաւորիչ քերթըւածով:

Տոքթ. Կ. Անսուրեան խօսք առնելով արտայայտուեցաւ յատկապէս օրուայ յուբելիար՝ Տիար Ա. Մանուկեանի կեանքին ու գործին մասին, վեր առնելով անոր անսգիւտ արժանիքները որպէս սփիւռքահայ զեկավար: Անոր ունեցած խզամիտ և արդիւնաշատ պաշտօնի կիրարկումը, անոր զոհարերութեան ոգին, մեծապէս օժանդակեցին Միութեանս արձանագրած յարաճուն վելելքին, ու այսօր, շնորհիւ իրեն է որ մեր մեծ Միութիւնը կը վայելէ սփիւռքահայութեան անվերապահ յարգանքը, բայտ ան: Ու խօսքը ուրաւ Միութեան պատուակալ Նախագահ և Աղեքս. Պատկ. Քաղաքական Փողովի Աւտենտապետ Տիար Վահան Ալեքսաննեանի: Պր. Ալեքսաննեան ներկայացուց Տիար Մանուկեանի անձնական հմայքը և վարչական կարողութիւնները, որոնց մասին առիթն ունեցած էր ճշգրիտ գաղափար մը կազմել, պատգամաւորական զանազան ժողովներու մասնակցութեամբը:

Հուսկ ուրեմն Պր. Աւտենտապետը բեմ հրաւիրեց հանդիսութիւնը հովանաւորուղ Սրբազն Հայրը, իր պատգամն ու օրնութիւնները տալու համար ներկաներուն:

Սրբազն Հայրը տպաւորիչ կերպով բնութագրեց Բարեկործականի գործունէութիւնը ու մասնայատուկ դերը խնամաւարական, դպրոցաշխական՝ մշակոյթի և երիտասարդական մարզերէ ներս: Ան մասնաւորապէս ծանրացաւ Միութեան թերած օժանդակութեան ու նպաստին հայրենագարձի վսեմ և կարեւորագոյն գործին մէջ, Ա. Աշխարհամարտի վազորդայնէն

մինչեւ ներկայս, հաւատարիմ մալու համար իր հիմնական նպատակին — հայր կապել իր մայրենի հողին:

Սրբազն Հօր խօսքէն ետք բեմ հըրաւիրուեցան նաև Նախագահ Տիար Յովհ. Քէնեաննը ու իր ազնուափայլ կողակիցը, միասնաբար յանձնելու համար կրծքանշաններն ու վկայագիրները: Նախագահ այդ, ներկանները վայրիկան մը յոտընկայս, լուսվենամբ յարգեցին Միութեանն շարքերէն յաւէտ բաժնուած անդամներու խընկելի յիշատակը: Ապա սկսաւ վեթերաններու կրծքանշաններու և վկայագիրներու տուսւչութիւնն: Նախ բեմ բարձրացան Յիսոնամեայ շրջան բոլորած վեթերանները, Տեարք՝ Մազլըմեան Խաչիկ, Նախաշեան Յարութիւն, Պօհճալեան Մելիքթոնն և Յօսթումեան Գարբիէլ, որոնցմէ իւրաքանչիւրին կուրծքը զնդանակեցին Յիսոնամեան կի կրծքանշաններ Սրբազն Հայրը և Տէր և Տիկին Նախագահականը:

Ապա բեմ հրաւիրուեցան Քառասնամեայ շրջան բոլորած վեթերանները, Օր. Աշճեան Անի և Տեարք՝ Աշճեան Պետրոս, Զամպացեան Նազուրէթ, Կանիմեան էֆայտթոն, Խակ բացարայ Տեարք Մուղալեան Արտաշէսի և Օրջաննեան Սարգիսի կրծքանշանները յանձնուեցան անոնց հարազատներուն:

Վերջապէս բեմ բարձրացան Քսանամեայ շրջան բոլորած վեթերանները Օր. Կանիմեան Ֆլորա և Տեարք՝ Մամուրեան Բենիամին, Պէրպէրեան Սեղրակ և Փիլիկեան Փէրորի որոնց յանձնուեցան վեթերանութեան վկայագիրները: Յետ մահու վեթերանութեան վկայագիրի արժանացան Տիկիններ՝ Վարձպետեան Մարի և Տէյիրմէննեան Աննիկ: Բացակայ էին Տիկիններ՝ Մանուկեան Աննա և Անհակեան Վալանթին Տեարք՝ Մանճըքիան Թովմաս, Պարսումեան Լեռնի և Անհակեան Լեռն:

Հանդէսը վիալուեցաւ միասնաբար երգուած «Հայր Միհրօսվ ու Սրբազն Հօր Պահպանիչ» ով:

Սրբանց կը շնորհաւորենք Ազեքս. Հ.Յ.Ը.Մ. Առաջնամատիր՝ Վարչութեան անդամները որոնք ջանք չէին խնայած յաջողութեամբ պատկերու, այս յոյժ գնահա-

# ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՎԱՐՍՈՎԻՆԵՐՈՐԴ

## ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Հ.Բ.Լ.Միութեան Ամերիկայի 60րդ տարեկան համագումարը, կայացաւ Տիթրոյթի Շայեառասի պանդոկին. մէջ, 27ին 29 Յունիս 1974ին. Այս համագումարին արտասովոր փայլը՝ նկատառելի չափով մը կը պարտինք այն իրողութեան, որ ան կը չէք. Պր. Ալեք Մանուկեանի նախագահութեան. 20րդ տարեդարձը և այս այն քաշողական ուժն էր, որ պատճառ հանդիսացած էր ներկայութեանը բազմաթիւ ականառոր հիւրերու թէ Ամերիկայէն և թէ արտասահմանէն:

Համագումարին փայլը աւելցնող ուժից ազգակներ էին՝ Երիտասարդական Բաժանմունքին և Անուց Միութեան մասնակցութիւնը. անոնք ապրեք սրահներու մէջ, բայց նոյն շրջանին, ուսնեցան իրենց ժողովները:

Համագումարի նիստերը բացուած յայտարարուեցան Աւրբաթ, 28 Յունիսի առաւօտեան, Հ.Բ.Լ.Մ.ի Ամերիկայի Կեդրոսնական Յանձնաժողովի Վարիչ Տնօրէն Պր. Հայկազ Մխալիկանի կողմէ: Պր. Յակոբ Աղամենան կարդաց անունները տարտան ընթացքին վախճանած անդամներուն և Հայր Փարէն Աւետիքեանի սգեկոչումի աղօթքէն ետք, ներկաները յուղնկայս յարդեցին անոց յիշատակը ներկայ էին 142 պատգամաւորներ և մասնաճիւղերու ատենապետներ:

Ամերիկայի Կեդր. Յանձնաժողովի Ատենապետ՝ Պր. Երուանդ Մարտիկեան, կատելի ձեռնարկը, յուսալով որ անոնք մեզի ներկայացնեն նմանօրինակ՝ բազմաթիւ պատեհութիւններ զգացներ համար իրենց մասնակցութիւնը զաղութիս մշակութային կեանքին:

Հանդիսութեան աւարտին տեղի ունեցաւ օրուայ յոթելեարներու ի պատիւ կոկիկ պատուասիրութիւն մը Միութեան սրահներուն մէջ:

«ԹՂԹՍԿԻՑ»

տարեց Յանձնախումբերու նշանակումը, ապա իր զեկուցումին մէջ մատնանշեց այն ուշագրաւ յառաջդիմութիւնը որ Հ.Բ.Լ. Միութիւնը արձանագրած է Հիւսիսային Ամերիկայի մէջ՝ իր ամենօրեայ վարժարաններով; ամառնային ճամբարներով, երգի ու պարի խումբերով, երիտասարդական, մարզական և մշակութային գործնէութիւններով, որոնք անընդհատօրէն կը լնդարձակուին: Ան յատկապէս վեր առաւ գնահատելի նախաձեռնութիւնը Տիթրոյթի Մասնաճիւղին, որ 50.000 տոլար գոյացուցած է միօրեայ կողի խաղոյթի մը ընթացքին: Պր. Մարտիկեան նաև շեշտից անհրաժեշտութիւնը անդամատուրքերը աւելցնելու՝ նկատի ունենալով Միութեան գործունէութիւններուն յարածուն թափր:

Եարք մը կանոնագրային վերամշակումներ, թելագրուած Տոքթ. Լ. Կոլսթոնի կողմէ, որդեգրուեցան: Պր. Վահան Նահարեան ներկայացնեց 1974ի պհւտճէի նաև խահաշչւը, որ որդեգրուեցաւ անհրաժեշտ լուսաբանութիւններէն ետք: Ապա պատգամաւորները բաժնուեցան չորս խումբերու վիճարկելու համար «Հ.Բ.Լ.Մ.ի նպատակակէտները և անոնց իրագործումը» ընդհանուր խորագիրը կրող նիւթիք: Վիճարկումէն ետք, պատգամաւորները տեղեակ պահուեցան՝ վարիչներուն կողմէ կատարած զեկուցումներուն միջոցով:

Պր. Օ. Նորհատ, նշանակումներու Յանձնախումբին կողմէ ներկայացնեց օրւան գիւտանին ընտրութեան համար կատարուած քուէարկութեան արդիւնքները: Խսկ Պր. Հ. Մխալեան, ներկայացնեց տարեկան նիւթական տեղեկագիրը՝ ընդհանուր տեղեկագիրները ներկայացնելէ ետք: Զոյդ տեղեկագիրները վաւերացուեցան որոշ վիճարկումէ ետք: Շրջաններու տարեկան զեկուցումները կատարուեցան վարիչ քարտուղարներուն կողմէ:

Յատկապէս յուղիչ էր յարգանքի տուրքը որ մատուցուեցաւ Պր. Ալեք Մանուկեանին Շաբաթ յետմիջօրէի նիստին, իր նախագահութեան 20րդ տարեդարձին առիթով՝ երիտասարդներուն կողմէ: Անոնք իրենց երախտազիտութիւնն ու յարգանքը յայտնեցին Պր. Մանուկեանին՝ եւ

## ԳԵՂԱՐՈՒԵԱԾ

## ՏԵԿ. ԱՐՄԵՆՈՒՀԻ ԺԱՄԿՈՉԵԱՆԻ ԱՆԱԿՐԱԼ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԸ

Վերջիւս մեծ անակնկաղ մը եղաւ եզիպտահայ գաղութին համեաւ: Արդարեւ հազուազիւս մեր արքեատագիտերու շարժին վրայ աւելցաւ նկարչուիր մը եւս, նկարչուիր մը իր բոլոր արձանիթերով ու տաղմանիով:

Երկուշաբթի, 8 Յուլիս 1974ին, տեղի ունեցած քացումը Պարքերաբերիս աշխատակիցներ Հեղինակույոյ Հ.Մ.-Ը.Նուպարի Տիկինաց Յանձնախումբի գործու անդամուհիներէն՝ Տիկ.Արմենուհի Ժամելյանի ցուցահանդեսին, «Եվնարքոն» ցուցարանին մեջ, նոյսանառողմբաւմք Եղիպտոսի Մշակոյթի Նախարար Դր. Եռուսէֆ Էլ Ակպայիի:

Ցուցաւանին բացումը կատարեց Աշկոյի  
փոխ-Ապօպարար Պր. Հասան Ավետիք Մոնիքի և  
ի ներկայութեան Եղիշեանի Արուեստից Հիմ-  
նարկի Ընդհ. Տեղական Պր. Կանաչ Հանգայի, եւ  
մեծ թիւով հայ յի օսւար հասարակութեան մը:

Ատենապետուհի Տիկ. Ա. Սապահ-  
Կիւլեան զեկուցեց Երիտասարդգական նիս-  
տերիու վիճարկումներուն մասին, նոյնը ը-  
բաւ Պր. Երուանդ Ազատեան՝ Սանուց Մի-  
ութեան առընչութեամբ:

Ընտրութիւններուն արդիւնքներն է-  
լն . . Վերընտրուած՝ Արմինէ Տիգիճեան,  
Զարլզ Կարապետեան, Վահան Նամարեան  
և Հենրի Կերթմէնեան. Ընտրուած՝ Ռաֆիկ  
Տապանօֆ, Ճորժ Փիլիպոսեան և Ճան Մա-  
մեյեան :

Համագումարը իր աշխատանքները  
աւարտեց Շաբաթ, 30 Յունիսին կ. և. յա-  
մը 4.30ին:

Աերդայնակութիւն եւ իրապաշտ վերացականութիւն մը, սակայն միշտ զուտար արտայացութեամբ համար գիծերով աշխատուած յուսակ պահերներ:

Թէկւ Տիկ. Ժամկողջանի առաջին անհատական ցուցահանդեսն էր, ամելյան կուրեղի եղաւ եղբակացներ թէ ան զած է իր խրապանուկ ոճը եւ օժուած է նկարչական դաշ ձիռքերով:

Այս ցուցահանդեսը այլիք զնահատուեցած արար գեղարուեսակը դասակարգեն, որ սահմանուած էօրը օրերը պետական իշխանութեան ու ուստի օրերը պետական իշխանութեան ու ուստի օրերը:

Անկեղծօրէն կը շնորհաւորեն, ևոր յստ  
Աերջնող նկացնուի Տիկ. Արմենուի Ժամկոչ-  
եանը և արտան կը մաղքեն ևորանոր յացո-  
պարփակներ:

U. S.

## ՏԻԱՐ ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Ն. ԱՌԵՆ, ՄԱԿԱՐԵՆՈՍ ԱՐՔԻ ԱՕՏ

Հիմքաբթի, 25 Յուլիս 1974, կ. ե.  
ժամը 4ին, Հ.Բ.Ռ.Մ.ի ցկեանս նախագահ  
Տ. Ալեք Մանուկեան այցելեց Կիպրոսի  
Հանրապետութեան նախագահ Ն. Ամեն.  
Մակարիս Արքեպիսկոպոսին, Նիւ Եղորքի  
«Քարլայլ» պանդոկի անոր առանձնաբա-  
ժինը: Տիար Մանուկեանին ընկերացան  
Կեղը. Վարչ. Ժողովի գանձապահ Պր. Ար-  
թին Ասլանեան, Փաստաբան Տիգրան Սըմ-  
սարեան և ընդհ. Տնօրէն Պր. Մ. Հայկենց:

Պատուիրակութիւնը շատ ջերմ ընդունելութեան արժանացաւ նախագահ Մակարիս Սրբազնէն։ Տիար Ալեք Մանուկեան մաղթեց որ շուտով խաղաղութիւնը վերահաստատուի կիպրոսի մէջ, Ն. Ամեն, Մակարիս Սրբազնի նախագահութեամբ։

ԱԴԵՔՍԱՆԴՐԻԱ

## ԳԱՅԻՐԵՒ Յ. Մ. Ը. - ՆՈՒՊԱՐԻ ԽՈՒՄԲԸ ՄԻՋԸ ՊԱՏՆԵՇԻՆ ՎՐԱՅ

Ուրբաթ 26, Շաբաթ 27 և Կիրակի, 28 Յուլիս 1974-ին, տեղի ունեցաւ Ազգագյուղական գրիպիոյ Հ.Մ.Լ.Մ.-Նուպարի կազմակերպած պատքէթ պոլի համահայկական մեծ մրցաշարքը, իր խաղավայրին վրայ, ի ներկայութեան մեծ թիւով հայրենակիցներու:

Այս մրցաշարքին մասնակցեցան Գահերէէն՝ Հ.Մ.Լ.Մ.-Նուպարի, Հ.Մ.Լ.Մ.-Աւրաբատի, Ա. Թերէզա Ակումբի խումբերը իսկ Ազեքսանդրիայէն՝ «Կամք»ի և Հ.Մ.Լ.Մ.-Նուպարի խումբերը:

Առաջին օրը՝ Ուրբաթ, Հ.Մ.Լ.Մ.-Աւրաբատ յաղթեց «Կամք»ի իսկ Շաբաթ՝ Ա. Թերէզայի Ակումբը յաղթեց Հ.Մ.Լ.Մ.-Աւրաբատի և Գահերէի Հ.Մ.Լ.Մ.-Նուպարի խումբը յաղթեց Ազեքսանդրիոյ Հ.Մ.Լ.Մ.-Նուպարին:

Գալով Կիրակի, 28 Յուլիսի աւարտական մրցումներուն՝ Հ.Մ.Լ.Մ.-Աւրաբատի խումբը յաղթեց Ազեքսանդրիոյ Հ.Մ.Լ.Մ.-Նուպարի խումբին: Ապա տեղի ունեցաւ վերջին և կարեւորագոյն մրցումը, Ա. Թերէզայի և Գահերէի Հ.Մ.Լ.Մ.-Նուպարի խումբերուն միջեւ: Մրցումը ճակատագրական էր: Սակայն Հ.Մ.Լ.Մ.-Նու-

պարի մարզիկները անգամ մը ևս հաստատեցին իրենց կամքի գօրութիւնը ու յաղթեցին Ա. Թերէզայի գօրաւոր խումբին հետեւալ արգիւնքով.՝ 51ով 36, կիսախաղ՝ 30ով 16, Այսպէս՝ ան խլեց բաժակը ու կը մնայ պատնէչին վրայ:

Կը շնորհաւորենք յաղթական Հ.Մ.Լ.Մ.-Նուպարի հայ մարզիկները, իրենց զեկավարները, թ. հանդիսացող Ա. Թերէզայի խումբը և բոլոր մասնակցող միութիւնները: Կը շնորհաւորենք նաև մրցաշարքը կազմակերպող Ազեքսանդրիոյ Հ.Մ.Լ.Մ.-Նուպարի վարչութեան:

Հ.Մ.Լ.Մ.-ի եզիպառուի մէջ հիմնագրութեան Յիսումամեակին առիթով կազմակերպուած էր նաև Մեծ Պարահանգէս մը, որ տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 27 Յուլիսին. «Եախթ Գլապ»ի շքեղ սրահին մէջ: Այս ձեռնարկը մեծ յաջողութիւն արձանագրած է, ու ներկաները մինչև առաւօտեան ժամերը հաճելի երեկոյթ մը լմբուխնած են:

Անգամ մը ևս մեր ջերմագին շնորհաւորութիւնները կը յայտնենք Ազեքսանդրիոյ Հ.Մ.Լ.Մ.-Նուպարի վարչութեան և կը մաղթենք նորանոր յաջողութիւնները թղթակիթ

## ԳԱՅԻՐԵՒ ՀԱՅԿ. ԲԱՐԵԳ. ԸՆԴՀ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթ, 5 Հոկտ. 1974 կ. ե. ժամը 9ին

### ԴԱՅԾԱՊԱՐԱՀԱՆԴԻՍ

ՎԵՅ ՅՈՎՏԵՄԲԵՐԻ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ  
ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻԻ  
Հ. Մ. Ը. Մ. - ՆՈՒՊԱՐԻ ԴԱՅԾԻՆ ՎՐԱՅ  
ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԵԱՄԲ

ԽԱՆԴԱՎԱԼ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲԻ  
ՄՈՒՏՔ ԵՒ ՃԱՇ 125 Ե. Դ.  
Արձանագրութեան համար դիմել քարտուղարութեան, հեռածայի 919636

Կիրակի, 8 Դեկտեմբեր 1974 կ. ե. ժամը 7ին

### ՅՈՐԵԼԻՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՒՐՈՒԱՏ

ՀԻԱՐ ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵՑՅՈՒ  
ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱՆ ՔՍԱՆԱՄԵԱԿԻՆ

ԵՒ Ի ՊԱՏԻՒ

Հ. Բ. Բ. Մ. Ի ՎԵԹԵՐԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐՈՒՆ,  
ՃՈՆ ԱԱՅԱԿԻՐ ԵՒ ՎԿԱՅԱԿԱՆԵՐՈՒ ՏՈՒԳՈՒԹԻՒՆ  
Մանրամասնորիթիները յաջորդին  
կը խնդրուի չխաչածեւել

## Հ.Բ.Ը.ՄԻՈՒԹԵԱՆ 1973-74 ՏԱՐԵՋՐՁԱՆԻ ՑՐՁԱՆԱԿԱՐՏՆԵՐԸ

Հանոյին ունինի հաղորդելու, թէ 1973-74 տարեշրջանին Միութիւնս ունեցած է Յովակիմեան սամերեկի՝ երեք շրջանաւարտներ, որոնք փայլուն յաջողութեամբ աւարտած են իրենց ուսումը:

Դակիրեկի մեր ուսանողներեկի շրջանաւարտ եղած են Օր. Միլվա Ֆրըննեան (Էլոյ Տկ Սկոր Ֆրըննիսիսին) եւ Պր. Գեորգ Յովիսան (Սկիլք Ժորժ Քոլեմ), իսկ Աղեքսանդրիային՝ Պր. Գեորգ Ռեյզեան (Տոնի Պուֆո Արմենիսից լուրջարան):



Պր. Գեորգ Ռեյզեան



Պր. Գեօրգ Յօվիսան



Օր. Միլվա Ֆրըննեան

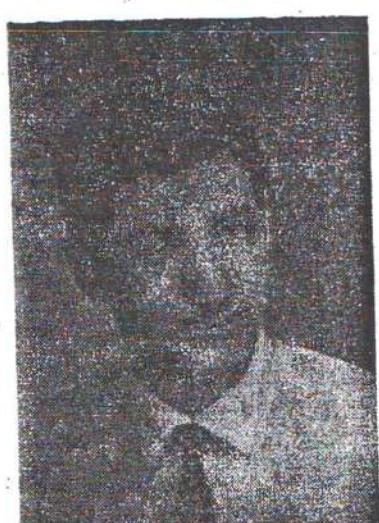
Աւրափութեամբ կր տեղեկացնենի նաև, թէ 1973-74 տարեշրջանին Հ.Բ.Ը.Միութեան Մեղքոնեան Կորպական Հաստատութենեկի ընթերցաւարտ եղած են Երեք եզիստանայ ուսանողներ, որոնք յաջողութեամբ բողոքած են զնանատեղի արդիւնիներ առձևագրելով. ի պատճ մեր զաղութիւն: Այսպէս: Գանիրեկի՝ Պր. Ասպետ Ակրինեան, իսկ Աղեքսանդրիային՝ Օր. Սոնա Գալիխանեան եւ Սարգսի Քոստունեան:



Պր. Սարգիս Քօստունեան



Օր. Սոնա Գալիխանեան



Պր. Արտակ Արքինեան

«ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ» Պարբերաբերը շերտուիկի կը շնորհառո՞ք շրջանաւարտ մեր երիտասարդները եւ կը մաղթ անո՞ց նորունո՞ր յաջողութիւններ:

## ՀԱՅԿ ՕՀՈՆՆԵՍԵԱՆ ՈՉ ԵՒՍ Է

Նգիպտահայ գաղութիս սիրուած անձնանորութիւններէն՝ Դահիրէի Պատկ. Թեմական ժողովի բ. ատենապետ և Միութեանս վերերան անդամ ինչպէս նաև Գահիրէի Հ.Բ.Ը.Միութեան Տեղական Մասնաժողովի նախկին վարչական անդամ՝ Հայկ Օհաննեսէան իր մահկանացուն կերեց երեցքի, 16 Յուլիս 1974, առահօտեան, խոր սուզի մատոնելով բոլոր զինք նահցողները:

Յուղարկաւորութեան տիխուր արարողուրիւնը տեղի ունեցաւ նոյն օրը ժամը 5ին, Գահիրէի Ս. Գրիգոր Լսուսաւորիջ Խկենդիկին մէջ, ուր հոծ բիւսվ՝ սգակիր պարագաներ, ընկերներ, Ազգ. Խշանութեան անդամներ եւ բարեկամներ եկած էին իրենց յարգանքի վերջին տուրքը մատուցա-

նելու անոր:

Այս տխրառիթ պատեհութեամբ դամբանական խօսեցան յանձնին՝ ՊՊ. Յակոբ Համբիկեան, Արամ Մոլսկսեսոն և Սարգիս Պայանեան:

Ապա յուղարկաւորները ընկերացան դագաղին մինչեւ Մարմինայի Ազգ. Գերեզմանատունը, ուր եւս բաղման վերջին կարգ մը կատարուելէ ետք ընտանեկան շիրիմին մէջ ամփոփուեցաւ ողբ. Հայկ Օհաննեսէան անկենդան մարմինը:

Այս կսկսալի առիթով մեր զգածուած ցանակցութիւնները կը յայտնենք ողբացեալին այրիին, զաւակներուն, սգակիր պարագաներուն նաև Գահիրէի Ազգ. Խշանութեան:

Ա.

### ՀՐԱԻԻՐԱԳԻՐ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՃՈՂՈՎԻ

Հայկական Բարեզործական Ընդհանուր Միութեան Կեդրոնական Վարչական ժողովը այսու կը հրամիրէ Միութեան բոլոր իրաւասու անդամները ներկայ գոնուելու 61րդ Ընդհ. ժողովին, որ պիտի գումարուի ՇԱԲԱԹ, ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 19, 1974, առահօտեան ժամը 10ին, Առաջնորդարանի Կիւլապի Կիւլակնեկան Մշակութային Կեդրոնի Գավուրնեան Սրանին մէջ, 630 Սերընտ Էվլընի, Նիս Նորք, Ն. Ե., ԱՄՆ:

Ներկայս 61րդ Ընդհ. ժողովին համար տրուած միակ հրաւիրագիրն է: Կը խնդրենք նետեւաբար Միութեան յարգոյ իրաւասու անդամներէն, որ անձնապէս ժողովին ներկայ ըլլան վերոյիշեալ բռականին են կամ ամենեն ուղղ մինչեւ Սեպտեմբեր 24, 1974, իրենց փոխանորդագրերը յանձնին Հ.Բ.Ը.Միութեան Ընդհանուր Տնօրէնին, կամ զանոնք դրկեն նետեւեալ հասցէին.—

Armenian General Benevolent Union  
Central Board of Directors  
628 Second Avenue, New York, N. Y. 10016

Օ Ր Ա Կ Ա Ր Գ

- 1.- Ներկայացում եւ վասերացում 1973 տարեշրջանի ընդհանուր տեղեկագրի:
- 2.- Ներկայացում եւ վասերացում 1973 տարեշրջանի ընդհանուր հաշուետուութեան:
- 3.- Մասնակի ընտրութիւն Կեդրոնական Վարչական ժողովի:
- 4.- Մասնակի ընտրութիւն Հաշուերնիջ Յանձնախումբի:
- 5.- Առաջարկներ եւ բելազրութիւններ:
- 6.- Գնահատանքի բանաձեւեր:

Ի ԴԻՄԱՑ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

Պ. Գ. ԿՐԵԿՈՐԻ

Ատենապիր

Ա. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

Ատենապիր

Նիս Նորք, Ն. Ե., 1974

# **Հ. Բ. Ը. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ**

**ՅՈՒՇԱՐԱՐ - ՄԻՈՒԹԻՒՆ**

Պատութեան Հ. Բ. Ը. Միութեան  
Հիմնադիր՝ Պօղոս փառա Նուպար

**HOOSHARAR - Անգլերէն Հրատարակութիւն**

Հասցէ. — Armenian General Benevolent Union  
628, Second Avenue  
New-York N. Y. 10016.

## **ԽՕՍՆԱԿ**

Պատութեան Հ. Բ. Ը. Միութեան Լիբանանի  
Երջանակային Յանձնաժողովի  
Հասցէ. — Նամակատուի 715, Պէյրուք.

## **ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ**

Հրատարակութիւն Գահիրէի Հ. Բ. Ը. Միութեան  
Հասցէ. — 15, Էմաս Էլ Տին փողոց — Գահիրէ  
Փուտարկդ 717

## **ՆՈՐ ՇԻՆԱՐԱՐ**

Հրատարակութիւն Հ. Բ. Ը. Միութեան Եւրոպայի  
Երջանակային Կեդրոնական Յանձնաժողովի.  
Հասցէ. — 11, Square Alboni Paris 16<sup>me</sup> FRANCE

## Հ. Բ. Ը. Մինիթին – ԳԱՀԻՐԵ

Դամիրեկի Հ. Բ. Ը. Մինիթինը հանոյքն ունի տեղեկացնելու պատուարժան հանրութեան բէ, իբ հիմնած

### **ԵԱԳՈՒՊ ԱՐԹԻՆ**

գրադարանը որ կը գործէ 1958են ի վեր, իւ տրամադրութեան տակ ունի գրական, պատմական, գեղարուեստական, կրօնական եւ բանասիրական ինչպէս նաև ՀԱՅՈՍՈԼՆԵԱՆ պիրքերու նոխ հաւաքածոյ, որմէ կրնան օգտուիլ մեր ընթերցանքը անդամները եւ Դամիրեկի հայութիւնը անխոփը, առանց որեւէ վնարումի:

ՎՐՉՈՒԹԻՒՆ

•

### **ՏԵՇԵԿՈՍՈՒՆ վճարովի չէ**

Շնորհակալու թեամբ կ'ընդունինք նուիրատութիւններ, մեր այս ձեռնարկը աւելի ճոխ եւ շահեկան ընծայելու համար :

— Առանալու համար դիմել խմբագրութեանս,  
15, Էմաս էլ Տիե փողոց Ա. յարկ – Դամիրէ

Առողջապահութեալու՝

կը նուիրեմ Ե.Դ. ( )  
«Տեղեկատու»ի ֆոնիսին:

Առողջապահութեալու՝

